

Status : openbare vergadering
Datum : donderdag 16 oktober 2025
Aanvang : 20.00 uur
Locatie : raadzaal

Aanwezig:

Voorzitter: de heer F.D. van Heijningen (burgemeester)

Griffier: mevrouw J.A.M. Timmerman

De raadsleden: mevrouw F.Z. Achahboun (NieuwElan), mevrouw C.J. Blom-de Rooter (ChristenUnie), de heer C.J.P. Boere (NieuwElan), de heer M.H. du Chatinier (ChristenUnie) en mevrouw K.M.H. van Dam (D66), de heer R.B. Driesen (GL), de heer J.N. van Gool (CDA), mevrouw A. de Groot-Slagter (RijnGouweLokaal), de heer R. van Heusden (ONS Alphen), mevrouw P.C.H. Hoogenes-van Noort (NieuwElan), mevrouw J. Huls (GroenLinks), de heer A. de Jeu (NieuwElan), de heer K.N. de Jong (NieuwElan), de heer E.A.J. van Kampen (Alphen voor elkaar), de heer G. Kapteijn (GroenLinks), de heer R.J. van Kuijk (SGP), de heer J. Kuijpers (VVD), de heer P.T.F. Langerak (NieuwElan), de heer M. van Lent (GroenLinks), mevrouw W.E.F.T. van der Louw-Vergeer (CDA), de heer J.C. Matthijssen (VVD), de heer P.J.A. Morssink (D66), mevrouw A.M. Noordermeer (VVD), de heer F.M.S. Out (CDA), de heer W.C.M. Ponsioen (CDA), mevrouw E.F.M. Scholtens (Lijst Scholtens), mevrouw R. Sterk (PvdA), de heer E. Straver (PvdA), mevrouw P.M. Thoomes (GroenLinks), mevrouw F.M.S. Verloop (Forum voor Democratie), de heer M. Vermeulen (CDA), de heer P.A.G. Versteeg (ONS Alphen), de heer K.C. Verwoerd (D66), de heer R.C. Vlieland (VVD), de heer M. de Vries (D66), de heer E. Zevenbergen (NieuwElan) en de heer F.J.M. van Zuylen (GroenLinks)

En de wethouders mevrouw Bokhove, de heren, G. van den Ham, J.G. Schotanus, A.J. Breeuwsma en wethouder G.P. van As

Afwezig: mevrouw G. Groep-Eijsackers (Alphen voor elkaar)

Voorafgaand aan de vergadering wordt een petitie aan wethouder Breeuwsma aangeboden. In de petitie wordt aandacht gevraagd voor de toename van het aantal fietsdiefstallen bij het station Alphen aan den Rijn. Het college wordt gevraagd de fietsenstalling veilig te maken. Wethouder Breeuwsma deelt de zorgen en de petitie en de daarin genoemde suggesties helpen om in gesprek met politie en Pro Rail te werken aan oplossingen.

1. Opening vergadering en vaststellen agenda

De heer Du Chatinier opent de vergadering en heet de heer Van Heijningen als waarnemend burgemeester van harte welkom en draagt vervolgens de voorzittershamer over.

Bericht van verhindering van mevrouw Groep-Eijsackers.

De raad stemt in met het laten vervallen van agendapunt 7: uitplaatsing squashvereniging. De agenda wordt vervolgens aldus gewijzigd vastgesteld.

1a. **Benoeming raadscommissieleden**

De volgende personen zijn benoemd als commissielid: De heer Olieberg (RijnGouweLokaal), mevrouw Covington (PvdA) en de heer Verhagen (VVD).

2. **Besluitenlijst raadsvergadering 25 september 2025**

De besluitenlijst wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. **Vragen raadsleden**

De vragen *van de heer Kapteijn* over het proces van publicatie van het masterplan van de Gnephoek worden beantwoord door wethouder Van As: op donderdag 9 oktober heeft het college de stukken over het Masterplan Gnephoek via ibabs doorgezeten naar de griffie. Dit was voordat het nieuwsbericht over het Masterplan Gnephoek was verspreid en voordat de publicatie ervan op de website www.gnephoek.com is geplaatst. Die dag was er ook een technische storing bij ibabs. In combinatie met de grote hoeveelheid stukken en de technische storing, is de publicatie van de vergadering helaas niet goed verlopen, waarvoor excuus.

De vragen van *de heer Boere* over het feit dat het voormalige Boskoops gemeentehuis geen stembureau meer is worden beantwoord door de burgemeester:

Na de gebruikelijke evaluatie van de vorige verkiezing is gekeken naar de toegankelijkheid, verdeling van de kiesgerechtigden over de stembureaus en de gemiddelde opkomst. Op basis van deze evaluatie is besloten om het Oude Raadhuis te laten vervallen als stembureau. In die overweging heeft ook de beperkte toegankelijkheid van het gebouw meegespeeld alsmede een aantal praktische redenen. Ook na de aankomende verkiezingen zal een evaluatie plaatsvinden.

4. **Lijst ingekomen mededelingen en brieven**

- 4.1.a brief RES Holland Rijnland inzake OER: uitschietverzoek mevrouw Verloop: de raad heeft eerder het collegevoorstel 'voorwaarden zonnevelden en windturbines en voorkeurslocaties voor windturbines' verworpen. Het college heeft dan ook geen voorkeurslocaties ingediend bij Provincie Zuid-Holland voor de Herziening 2025. Echter de provincie heeft wel in het kader van OER locaties voor windturbines binnen onze gemeente opgenomen. In de brief ontbreekt haars inziens een expliciet bezwaar tegen deze aangewezen locaties. Zij wil dit bespreken. Ook de heer Van Zuylen vraagt om commissiebespreking van deze brief, met name in relatie tot onze ambities met opwek op land. In de brief wordt gesproken over een mogelijke herijking van die ambities. Hij stelt voor eerst besluitvorming in Provinciale Staten af te wachten zodat het volledige beeld van de consequenties duidelijk is. De agendacommissie wordt gevraagd e.e.a. in te plannen.
- 4.1.c toekomst bestendige basisteams en districten politie; n.a.v. het uitschietverzoek van de heer Out, merkt de burgemeester op dat e.e.a. in 2027 gaat spelen. In de aanloop hiernaar toe wordt een en ander uitgewerkt en zal de raad over de ontwikkelingen op de hoogte worden gehouden;
- 4.1.f pilot pre mantelzorgwoningen: op verzoek van mevrouw Van der Louw en de heer Morssink wordt deze collegebrief in commissieverband besproken;
- 4.1.h: collegebrief over vervolg Hogeveenseweg 57-59 Benthuisen: de heer Van Kuijk complimenteert het college met de voorgestelde twee sporen aanpak. Hij nodigt de wethouder uit om op korte termijn (vóór december) met de eerder ingestelde subwerkgroep een en ander te bespreken. Het college is daarmee akkoord;

- 4.1.k: lokaal Hitteplan: de heer van Zuylen complimenteert het college met de snelle uitvoering van de motie. In de brief wordt gesproken over het informeren van de raad in week 49/50. Het zou fijn zijn als dat in de vorm van een informatiemarkt kan.
- 4.1.l tussentijdse rapportage Alphen marketing: mevrouw Verloop wil graag spreken over de meetbare resultaten van Alphen marketing in relatie tot de doelen van de gemeente. Voorgesteld wordt dit doen aan de hand van de jaarlijkse rapportage van Alphen Marketing aan het college;
- 4.3.e project collectieve warmte havenfront Zeeheldenbuurt: de dames de Groot en Verloop willen dit project bespreken in een commissie: het gaat om een groot project met veel onzekerheden voor betrokkenen (inwoners, winkeliers en zwembad de Hoorn). Op 30 oktober staat een informatiemarkt warmteprogramma ingepland. de agendacommissie wordt gevraagd om te bezien of daarna commissiebehandeling ingepland kan worden;
- 4.3.f: subsidieregeling groenblauwe schoolpleinen: de heer Van Kampen doet een suggestie om dit, gezien de financiële situatie van de gemeente te schrappen.
- 4.6.a: ontheffing deelfietsen Donkey Republic: op verzoek van de heer Kuijpers wordt in de commissie gesproken over de vraag hoe en of we dit optimaal kunnen gebruiken binnen deze concessie.

De raad stemt in met de overige afdoeningsadviezen.

5. Benoemingen de heer Van Heijningen in diverse samenwerkingsverbanden (3699749)

De raad besluit unaniem in te stemmen met de benoeming van burgemeester F.D. van Heijningen in

- (Gemeenschappelijke regeling): Veiligheidsregio Hollands Midden: Lid van het algemeen bestuur.
- (Gemeenschappelijke regeling): BVO Rijn en Braassem: Lid van het bestuur.
- (Gemeenschappelijke regeling): Holland Rijnland: Lid van het algemeen bestuur.

6. Deelname aan experiment met nieuw stembiljet (3697803)

Stemverklaring van de heer Zevenbergen: Nieuw Elan stemt opnieuw tegen een voorstel voor deelname aan het experiment, omdat het de het kracht van lokaal stemmen teniet doet door een kandidaat te reduceren tot een nummer. Daarnaast vindt hij het onverantwoord om onze inwoners voor de derde keer deel te laten nemen aan een democratisch experiment zonder tussentijdse evaluatie of mogelijkheid tot bijsturing.

De raad besluit met 28 stemmen voor en 9 stemmen tegen (NE, RGL en SGP) in te stemmen met de deelname aan het vervolg van het experiment van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) met het nieuwe stembiljet tijdens de gemeenteraadsverkiezing 2026.

7. Aangepast voorstel inzake uitplaatsen van Squashvereniging Alphen naar sportpark Kerk & Zanen aan de Amerikalaan (3323341)

Dit agendapunt is komen te vervallen (zie agendapunt 1).

8. Financiële bijdrage programma Leiden–Utrecht beter bereikbaar (3647153)

Aan de orde geweest in de raadscommissievergadering Ruimtelijk en Economisch Domein van 2 oktober 2025.

Stemverklaringen

Mevrouw Van der Louw: na vele jaren zit er schot in het station Hazerswoude– Rijndijk, de ongelijkvloerse kruising en de verhoging van de frequentie van de trein Leiden– Utrecht. Zeker nu

ook de provincie substantieel financieel bijdraagt. Dit waarderen we door in te stemmen met voorliggend voorstel.

De heer Kuijpers: de VVD stemt in met voorstel omdat de bereikbaarheid van onze regio voor ons belangrijk is. Wel onder de voorwaarde dat het station sober, doelmatig en zonder overbodige luxe wordt uitgevoerd. Zodat elke euro goed besteed wordt aan bereikbaarheid, functionaliteit en veiligheid.

Mevrouw De Groot: de kosten voor de gemeente zijn erg hoog, hetgeen ten koste gaat van andere projecten. Tegelijkertijd is openbaar vervoer ook belangrijk en dit is een eenmalige kans op dit station. In normale financiële tijden zou dit goede deal Haar fractie gaat schoorvoetend akkoord met dit voorstel.

Mevrouw Verloop: zij stemt voor dit voorstel vanwege nut en noodzaak van een goede treinverbinding Leiden–Utrecht en het nieuwe station Hazerswoude–Rijndijk. Wel heeft zij grote vraagtekens bij de financiële haalbaarheid gezien de afhankelijkheid van de rijksbijdrage en de mogelijk indexaties en zij ziet in dit stuk duidelijk de SDG–lijn terug, waar zij graag kritisch opblijft.

De heer Versteeg: de spoorverbinding Leiden–Utrecht is van groot belang voor onze gemeente en voor de hele regio. Het nieuwe station Hazerswoude–Rijndijk kan bijdragen aan een duurzame vervoerskeuze, de doorstroming verbeteren en kansen bieden voor inwoners, ondernemers en recreatie in het Groene Hart. Tegelijkertijd vraagt hij aandacht voor zorgvuldige uitvoering, de financiële afspraken met de regio partners moeten helder zijn en risico's als indexatie en kostenstijgingen moet transparant zijn en tijdig aan de raad worden voorgelegd. Ook de lokale verkeersveiligheid en fietsverbindingen richting het nieuwe station moeten goed worden meegenomen in de verder uitwerking. Met die aandachtspunten stemt zijn fractie in met dit voorstel.

De raad besluit unaniem een extra financiële bijdrage beschikbaar te stellen van maximaal €3,2 miljoen voor de financiering van het station Hazerswoude–Rijndijk en de frequentieverhoging van de treindienst Leiden–Utrecht; En de dekking van deze bijdrage te verwerken in de eerstvolgende aanpassing van het komende Meerjareninvesteringsprogramma Wonen en Infrastructuur (MIPWI).

9. TAM omgevingsplan Bedrijventerreinen (3583634)

Stemverklaring mevrouw Verloop; zij stemt tegen dit voorstel. FvD is voorstander van zelfbeschikking en zo min mogelijk inmenging van de overheid. Dit plan beperkt de vrijheid van bedrijfsvoering door een generiek verbod op kleine bedrijfsunits op te leggen. Met dit plan wordt de ondernemersvrijheid ingeperkt terwijl de gemeente ook zonder verbod maatwerk kan leveren via bestaande vergunningsinstrumenten.

De raad besluit met 36 stemmen voor en 1 stem tegen (FvD) Het TAM–Omgevingsplan Hoofdstuk 22h Bedrijventerreinen met identificatiecode NL.IMRO.0484.bedrijventerreinen–VA01 gewijzigd vast te stellen ten opzichte van het ontwerp TAM– Omgevingsplan.

10. 1e begrotingswijziging Hecht 2025–Transitie GHOR (3692638)

Aan de orde geweest in de raadscommissievergadering Financieel, Bestuurlijk en Publiek Domein van 2 oktober 2025.

Stemverklaring mevrouw Verloop stemt voor dit voorstel. Wel merkt zij op dat de raad pas in een laat stadium over deze wijziging kon besluiten terwijl de transitie al eerder was ingezet. Het college wordt gevraagd bij toekomstige regionale trajecten eerder en op een logischer moment wordt betrokken bij de besluitvorming.

De raad besluit unaniem in te stemmen met de 1e begrotingswijziging Hecht 2025–Transitie GHOR en deze zienswijze van de raad middels het versturen van bijgevoegde brief aan Hecht kenbaar maken.

11. 2e Programmabegroting VRHM 2025 – Transitie GHOR

Aan de orde geweest in de raadscommissievergadering Financieel, Bestuurlijk en Publiek Domein van 2 oktober 2025.

Stemverklaring mevrouw Verloop: zij stemt in met dit voorstel. De transitie is budgetneutraal verwerkt. Het college wordt gevraagd de raad tijdig te informeren als er financiële gevolgen of budgetoverschrijdingen optreden a.g.v. deze overgang.

De raad besluit unaniem in te stemmen met de 2e begrotingswijziging Programmabegroting Veiligheidsregio Holland Midden 2025 en de zienswijze / reactie conform het bijgevoegde concept te versturen naar Veiligheidsregio Hollands Midden.

12. Beantwoording tussenbericht Provincie Zuid Holland over financieel toezicht 2025

Stemverklaringen

Mevrouw Verloop; zij gaat akkoord met het versturen van de brief maar deelt niet de passage over gedeeld realistisch inzicht in de financiële positie van onze gemeente. Dat beeld herkent FvD niet en de financiële situatie vraagt om meer realisme en openheid dan in de brief wordt gesuggereerd. Zij zou graag zien dat deze passage wordt aangepast of verwijderd.

De heer Matthijssen zijn fractie vindt deze brief niet voldoende voor de financiële stabiliteit en daarom stemt VVD tegen.

De raad besluit met 32 stemmen voor en 5 stemmen tegen (VVD en FvD) bijgevoegde antwoordbrief te versturen aan de Provincie Zuid–Holland, die de gemeente als toezichthouder een tussenbericht heeft gestuurd over financieel toezicht 2025.

13. Moties Vreemd

Motie vreemd Versnelling woningbouw o.a. Plan Park Weidevogel Koudekerk aan den Rijn

De motie wordt door de heer De Jong toegelicht. In de motie wordt het college gevraagd:

1. Alles in het werk te stellen om zo snel mogelijk een gebiedsplan voor het oog van Koudekerk op te stellen, waarin onder andere de volgende vraagstukken worden betrokken:

- het versneld realiseren van Plan Weidevogel
- afronding van bedrijventerrein Hoogewaard
- positionering van buitensportaccommodatie
- het evenement trekkertrek
- kleinschalige woningbouwprojecten zoals ' straatje erbij ' (ca. 50 woningen)

2. De provincie Zuid–Holland met klem te verzoeken om het plan goed te keuren en af te zien van blokkades op basis van het BSD–beleid (Bestaand Stads– en Dorpsgebied), op veel andere plekken wel al gerealiseerd;

3. In overleg met de betrokken voetbalvereniging V.V. Koudekerk te zorgen voor een passende en tijdige her locatie;

4. De raad uiterlijk (Q2 2026) te informeren over de voortgang en eventuele obstakels;
5. Samen met andere gemeenten in de regio druk uit te oefenen op de provincie om het woningbouwbeleid te versoepelen waar de nood het hoogst is.

Wethouder Van As merkt op dat het college bereid is de motie over te nemen en alles in het werk te stellen om de woningbouw in Koudekerk te versnellen. Er is lang niet gebouwd in Koudekerk aan den Rijn. Er zijn inmiddels plannen voor netto 164 woningen: project tussen de kerken en het plan van Wywonen aan de Hoogewaard. Voor de langere termijn is dit niet genoeg. De wethouder voelt zich gesteund door deze motie om alles in het werk te stellen voor meer woningbouw in Koudekerk. Hiervoor zijn we echter afhankelijk van de provincie, die op dit moment te plannen tegenhoudt. Hij zal daarom wederom in contact treden met de provincie en de raad zo snel als mogelijk verslag doen van deze gesprekken. Een raad breed gesteunde motie als deze, kan daarbij helpen.

Met de toezegging van de wethouder dat hij de motie overneemt en dat hij de raad zo snel als mogelijk zal informeren over de voortgang van de gesprekken met de provincie, wordt de motie niet in stemming gebracht.

Motie vreemd: invloed van de VNG op lokale beleidsvrijheid

De motie wordt toegelicht door mevrouw Verloop. In de motie wordt het college gevraagd de gemeenteraad vóór eind Q1 2026 te informeren over:

- de invloed van de VNG op lokaal beleid,
- de implicaties van de Sustainable Development Goals-agenda,
- en de (on)mogelijkheden van beleidsmatige distantieering;
- transparant te maken welke beleidsdocumenten, richtlijnen en subsidies via de VNG op dit moment in gebruik zijn in Alphen aan den Rijn.

De burgemeester ontraadt deze motie: de oproep gaat voorbij aan de taken en de uitvoering hiervan door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). De VNG werkt beleidsneutraal tenzij zij door de leden (de gemeenten) wordt gevraagd op treden en op te komen voor de belangen van de lokale overheid en haar inwoners. De VNG ontwikkelt zich dan ook op geen enkele manier tot een parallelle bestuurslaag met een eigen politieke agenda. Ook in de constatering dat gemeenten zich verbonden kunnen weten aan beleidsdoelstellingen die geen lokaal democratisch mandaat hebben, herkent het college zich niet. Sterker nog namens onze gemeente, maken collegeleden en raadsleden deel uit van de VNG. De burgemeester hoopt mevrouw Verloop te kunnen overtuigen van het belang van de VNG voor onze gemeente en sowieso van het belang van deelname aan verschillende bestuurlijke netwerken. Het klopt dat gemeenten, en ook de gemeente Alphen aan den Rijn gebruik maakt van landelijke formats van de VNG, maar ook daarvoor geldt volstrekte lokale beleidsvrijheid.

De motie wordt in stemming gebracht, waarbij de heer Van Zuylen zich onthoudt van stemming vanwege persoonlijk belang. De motie wordt verworpen met 35 stemmen tegen en 1 stem voor (FvD).

14. Sluiting

De vergadering wordt om 21.20 uur gesloten.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 27 november 2025,

De voorzitter,

de griffier,

Mot ling woningbouw o.a. Plan Park Weidevogel Koudekerk aan den Rijn

TOEZEGGING

De raad van de gemeente Alphen aan den Rijn, in vergadering bijeen op 16-10-2025.

Constateerende dat:

- In Koudekerk aan den Rijn al ruim 20 jaar geen substantiële woningbouw heeft plaatsgevonden; ¹
- Er sprake is van ernstige woningnood, met name voor starters, jonge gezinnen en senioren;
- De bevolking in Koudekerk vergrijst, wat leidt tot druk op voorzieningen, verenigingen en middenstand; ²
- Het plan Park Weidevogel voorziet in 240 duurzame woningen, inclusief sociale huur en seniorenappartementen; ³
- De gemeente Alphen aan den Rijn reeds een vervolgovereenkomst heeft gesloten met de Ontwikkelcombinatie Koudekerk;
- Om het plan Park Weidevogel te kunnen realiseren de voetbalvereniging V.V. Koudekerk bereid zijn te verhuizen, zonder noemenswaardige kosten voor de gemeente en opstellen van Voetbalvereniging.
- De provincie Zuid-Holland tot op heden geen toestemming geeft voor grootschalige woningbouw buiten het Bestaand Stads- en Dorpsgebied (BSD);

Overwegende dat:

- De urgentie van woningbouw in Koudekerk niet langer genegeerd kan worden;
- De gemeente in andere dorpen wél heeft kunnen bouwen, terwijl Koudekerk ver achterblijft;
- Het plan Park Weidevogel breed wordt gedragen door inwoners, sportvereniging en lokale ondernemers; ⁴
- De locatie aansluit op bestaande voorzieningen en de leefbaarheid van het dorp versterkt;
- De provincie Zuid-Holland een verantwoordelijkheid heeft in het oplossen van de regionale wooncrisis;

¹ <https://www.ad.nl/alphen-aan-den-rijn/koudekerk-snakt-naar-woningbouw-anders-wordt-het-bejaardendorp-vreemd-dat-plan-wordt-tegengehouden~a6fbceda/>

² <https://www.omroepwest.nl/nieuws/4186288/streep-door-nieuwbouwwijk-rijnpark-maar-koudekerk-zet-hoop-op-nieuw-plan>

³ <https://www.gripopbouwen.nu/nieuwbouwproject-park-weidevogel-in-koudekerk-een-stap-dichterbij/>

⁴ <https://www.ad.nl/alphen-aan-den-rijn/koudekerk-snakt-naar-woningbouw-anders-wordt-het-bejaardendorp-vreemd-dat-plan-wordt-tegengehouden~a6fbceda/>

Draagt het college op:

1. Alles in het werk te stellen om zo snel mogelijk een gebiedsplan voor het oog van Koudekerk op te stellen, waarin onder andere de volgende vraagstukken worden betrokken:
  - het versneld realiseren van Plan Weidevogel
  - afronding van bedrijventerrein Hoogewaard
  - positionering van buitensportaccommodatie
  - het evenement trekkertrek
  - kleinschalige woningbouwprojecten zoals 'straatje erbij' (ca. 50 woningen)
2. De provincie Zuid-Holland met klem te verzoeken om het plan goed te keuren en af te zien van blokkades op basis van het BSD-beleid (Bestaand Stads- en Dorpsgebied), op veel andere plekken wel al gerealiseerd;
3. In overleg met de betrokken voetbalvereniging V.V. Koudekerk te zorgen voor een passende en tijdige herlocatie;
4. De raad uiterlijk (Q2 2026) te informeren over de voortgang en eventuele obstakels;
5. Samen met andere gemeenten in de regio druk uit te oefenen op de provincie om het woningbouwbeleid te versoepelen waar de nood het hoogst is.

En gaat over tot de orde van de dag.

Nico de Jong	Pieter-Jan Morssink	Helma van der Louw	Hans van Kuijk
Fractie Nieuw Elan	D66	CDA	SGP
Michel du Chatinier	Peter Versteeg		
ChristenUnie	ONS Alphen		

Motie vreemd aan de orde van de dag -

De invloed van de VNG op lokale beleidsvrijheid

VERWORPEN

Inleiding:

Sinds jaar en dag zijn vrijwel alle Nederlandse gemeenten aangesloten bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Deze organisatie vervult een belangrijke rol in de belangenbehartiging van lokale overheden richting het Rijk en Europa, biedt praktische ondersteuning en stimuleert onderlinge kennisdeling. Toch is het lidmaatschap van de VNG niet wettelijk verplicht. Elke gemeente is vrij om te bepalen of, en in welke vorm, zij deelneemt aan deze koepelorganisatie.

De afgelopen jaren is de VNG steeds actiever geworden op het vlak van beleidsparticipatie, internationale agenda's en thematische sturing, onder meer via haar betrokkenheid bij de implementatie van de Sustainable Development Goals (SDG's). In 2017 ondertekende de VNG namens alle gemeenten het SDG Charter — zonder voorafgaande raadpleging of instemming van de afzonderlijke gemeenteraden. Sindsdien worden door de VNG beleidsformats, subsidies en kaders aangeboden die op ingrijpende wijze invloed kunnen hebben op het sociaal, economisch en duurzaamheidsbeleid van gemeenten.

Tegelijkertijd stelt de VNG formats op voor burgerparticipatie, die vaak gebaseerd zijn op de inmiddels breed bekritiseerde participatieladder — een hiërarchisch model dat onvoldoende recht doet aan moderne vormen van gelijkwaardige samenwerking met bewoners. Waar participatie tegenwoordig vraagt om maatwerk, initiatieven van onderop en ruimte voor dialoog, biedt de VNG in veel gevallen een gestandaardiseerd instrumentarium dat lokale autonomie onder druk zet.

De kernvraag die voorligt, is daarom niet of samenwerking tussen gemeenten waardevol is — maar of het huidige VNG-lidmaatschap in zijn huidige vorm nog aansluit bij de democratische principes, beleidsvrijheid en participatiecultuur die we in Alphen aan den Rijn nastreven. Het is van belang dat de gemeenteraad hierover expliciet en principieel positie inneemt.

Deze motie is een oproep tot herbezinning: op de rol van de VNG, de aard van haar beïnvloeding van lokaal beleid, en de vrijheid van onze gemeente om haar eigen koers te bepalen — met ruimte voor transparantie, directe democratie en participatie op maat.

Constaterende dat

- De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) in 2017 het SDG Charter heeft ondertekend namens alle Nederlandse gemeenten, zonder voorafgaande instemming van afzonderlijke gemeenteraden;
- De gemeente Alphen aan den Rijn op de VNG-website staat aangemerkt als “SDG-gemeente”, zonder dat hierover een formeel besluit van de gemeenteraad bekend is;
- De VNG actief beleidsformats, tools en subsidierichtlijnen aanbiedt om de Sustainable Development Goals (SDG's) lokaal te implementeren;
- Deze beleidskaders op invloedrijke wijze doorwerken in lokaal sociaal, economisch, ruimtelijk en duurzaamheidsbeleid;
- De gemeenteraad daarbij géén directe betrokkenheid heeft gehad bij de aansluiting op de SDG-agenda;
- De gemeente jaarlijks een VNG-contributie betaalt van circa €190.000–€220.000, op basis van een tarief per inwoner;
- Het lidmaatschap van de VNG vrijwillig is, niet wettelijk verplicht, en gemeenten zelf kunnen kiezen hoe zij hun belangenbehartiging organiseren;
- De VNG actief formats, handreikingen en beleidskaders aanbiedt voor lokaal participatiebeleid, vaak gebaseerd op de klassieke participatieladder;
- Deze klassieke ladder steeds breder wordt beschouwd als beperkend, hiërarchisch en niet passend bij eigentijdse vormen van participatie waarbij bewoners niet alleen meepraten, maar ook initiatief nemen en mede vormgeven aan beleid;

Overwegende dat

- De VNG zich ontwikkelt tot een parallelle bestuurslaag, met eigen politieke agenda's en internationale samenwerkingen;
- Gemeenten zich daardoor kunnen verbonden weten aan beleidsdoelstellingen die géén lokaal democratisch mandaat hebben;
- Transparantie, raadscontrole en lokale autonomie fundamentele uitgangspunten van het gemeentelijk bestuur zijn;

De gemeenteraad recht heeft op duidelijke informatie over de invloed van de VNG op lokaal beleid, waaronder de SDG-agenda. Moderne participatie vereist maatwerk, gelijkwaardige samenwerking en ruimte voor burgerinitiatief, waarbij uniforme formats vanuit de VNG soms juist beperkend werken voor lokale democratische processen;

Verzoekt het college

De gemeenteraad vóór eind Q1 2026 te informeren over:

- de invloed van de VNG op lokaal beleid,
- de implicaties van de SDG-agenda,
- en de (on)mogelijkheden van beleidsmatige distantieering;
- transparant te maken welke beleidsdocumenten, richtlijnen en subsidies via de VNG op dit moment in gebruik zijn in Alphen aan den Rijn.

En gaat over tot de orde van de dag.

Filine Verloop
Forum voor Democratie

